

องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Competency Factors for Entrepreneurial Social Responsibility at Upper Secondary School Students

เพ็ญลดา ทุไพอเราะ

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Penlada Tooprioa

Doctoral Student, Doctor of Philosophy Program in Educational Science and Learning

Management. Faculty of Education. Srinakharinwirot University.

E-mail: penladatooprioa@gmail.com; Ph: 094-642-3629

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 23 มีนาคม 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ

ครั้งที่ 1 : 10 เมษายน 2564

ครั้งที่ 2 : 30 สิงหาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 9 กันยายน 2564

ดร. รุ่งทิพา แยมรุ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Dr. Rungtiwa Yamrung

Assistant Professor. Faculty of Education. Srinakharinwirot University.

E-mail: rungtiwa@g.swu.ac.th ; Ph: 081-550-7249

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัยคือ 1) วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 ท่าน และ 3) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นองค์ของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และพิจารณาหาความตรง โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงานนั้น ๆ โดยองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านลักษณะ โดย 1. ด้านความรู้ ประกอบด้วย 1.1) ความรู้เรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ 1.2) หน้าที่ของผู้ประกอบการ และ 1.3) การวิเคราะห์ การเป็นผู้ประกอบการ 2. ด้านทักษะ ประกอบด้วย 2.1) ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และการคิดสร้างสรรค์ 2.2) ทักษะทางการสื่อสาร และ 3. ด้านลักษณะ ประกอบด้วย 3.1) ความมั่นใจในตนเอง 3.2) ความกล้าเสี่ยง 3.3) ความมีวินัย 3.4) ความอดทน และ 3.5) ความรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ: การเป็นผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม, องค์ประกอบของสมรรถนะ

Abstract

The objective of this study was to study the component of competency based entrepreneurial social responsibility by using the research process to: 1) analyze and synthesis of academic documents and review of related literatures, 2) have an in-depth interview of 5 entrepreneurial experts in social responsibility; and 3) synthesis of results from in-depth interview to generate the component of competency based entrepreneurial social responsibility. This component was considered the validity by using 3 measurement and evaluation experts to verify Index of item objective congruence (IOC) in order to meet the component of competency based entrepreneurial social responsibility requirement.

The results revealed that competency based entrepreneurial social responsibility refers to individual desirable characteristics, which are knowledge, skills, competence; and positive attitudes on job performance in different positions. In terms of component of competency based entrepreneurial social responsibility can be divided into 3 aspects: knowledge aspect, skills aspect; and competence aspect. These aspects are described as: 1 Knowledge aspect, which consists of 1.1 knowledge of the importance of entrepreneurs, 1.2 duties of entrepreneurs, and 1.3 analysis of entrepreneurship; 2. Skill aspect, which consists of 2.1 Thinking skill -problem solving and decision making; and creative thinking, 2.2 Communication skill and 3. Characteristic/trait which consists of 3.1) self-confidence 3.2) risk taker 3.3) discipline 3.4) patience, and 3.5) social responsibility concern.

Keywords: Entrepreneurial social responsibility, Component of competency

บทนำ

ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) คือ กุญแจความสำเร็จในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มูลค่าทางเศรษฐกิจ และการสร้างงานส่วนใหญ่จะถูกสร้างสรรค์โดยธุรกิจขนาดเล็กที่เกิดจากแนวคิดและ ทักษะความเป็นผู้ประกอบการของแต่ละบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างธุรกิจขนาดใหญ่ เมื่อบุคคลได้รับการส่งเสริมทักษะความเป็นผู้ประกอบการ (Office of the Education Council, 2018) แต่จากการพิจารณาอัตราการเติบโตของการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจย้อนหลัง (2559-2562) พบว่ามีค่าเฉลี่ยเพียง 3.52 % (Department of Business Development, 2019) อีกทั้งจากรายงานของ Doing Business 2019: Reforming to Create Jobs ของธนาคารโลก กล่าวถึงการจัดอันดับประเทศที่เริ่มต้นธุรกิจจาก 190 ประเทศทั่วโลก โดยพบว่าประเทศไทย ตกลงมาจากลำดับที่ 26 เป็นลำดับที่ 27 (Group, 2019) แสดงให้เห็นถึงการมี ‘โอกาส’ แต่ขาด ‘องค์ความรู้’ ซึ่งเป็นเรื่อง น่าเสียดายที่องค์ความรู้เหล่านี้เราต้องมาเรียนรู้เองภายหลังตามหลักสูตรคอร์สเรียนพิเศษซึ่งต้องแลกกับค่าใช้จ่ายมหาศาล

ทักษะความเป็นผู้ประกอบการจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคคล โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ (Office of the Education Council, 2018) โดยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ที่ประสบความสำเร็จต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ต่อลูกค้าตลอดจนมีคุณธรรม (Bangmo, 2010) ซึ่งคุณธรรมสำหรับกิจการไม่ใช่คุณธรรมต่อลูกค้าและคู่ค้าเท่านั้น แต่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด จึงควรส่งเสริมพนักงาน และสังคมที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ให้พัฒนาคุณธรรมเพื่อเป็นคนที่มีความประพฤติดี ส่งเสริมให้ยึดมั่น ความสงบสุขสันติ ยุติการเบียดเบียนเอาเปรียบ ทำความดี ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ประนีประนอม และปลูกจิตสำนึกความมีเมตตา มีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม เห็นความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งตรงกับ การปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เอื้อให้ภาพลักษณ์ทางสังคมขององค์กรดีขึ้น แล้วยังใช้ทุนและเงินน้อยกว่าการทำแผนโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพราะสามารถ ดึงกลุ่มลูกค้าและไม่ใช้ลูกค้าเข้ามาร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมได้ด้วย ในแง่ของประโยชน์ทางตรงที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ ของการทำกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ พนักงานเกิดความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กร ขณะเดียวกัน ก็สามารถดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ให้เข้ามาทำงานกับองค์กรได้และยังทำให้องค์กรสามารถสร้างรายได้และส่วนแบ่งตลาด จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับทุกคน ตลอดจนผลสำรวจพบว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่ประสบปัญหาในการเริ่มต้นธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า

(Hofer & Delaney, 2010) โดยสาเหตุอันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทุนทางการเงิน (Financial capital) ทุนมนุษย์ (Human capital) และทุนทางสังคม (Social capital) (Bendig, Unterberg & Sarpong, 2012) เยาวชนที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนขีดความสามารถที่จำเป็น รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการสร้างเครือข่ายทั้งระหว่างเยาวชนด้วยกัน และเครือข่ายกับภาคธุรกิจต่าง ๆ โดยกลยุทธ์การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ จำเป็นจะต้องถูกนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง (Holienka, 2014) สมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริม และเริ่มมีการสอน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะผู้ประกอบการเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญ ในการช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสามารถ นำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป และเพื่อขยายพื้นที่ความรู้ทางด้านนี้ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่ององค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องและสำคัญออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ความหมายของผู้ประกอบการ คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคม และ สมรรถนะผู้ประกอบการ ดังนี้

ความหมายของผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

ผู้ประกอบการ หมายถึงผู้ริเริ่มทำธุรกิจด้วยความกล้าเสี่ยง และมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ซึ่งผู้ประกอบการจะแสวงหาโอกาส ในการดำเนินธุรกิจ และพยายามอย่างเต็มที่เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจตนเอง (Eager, Grant & Maritz, 2017) นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2018) กล่าวเพิ่มเติมถึงความหมายของผู้ประกอบการ ว่าความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เป็นทักษะและความสามารถของแต่ละบุคคลให้ดำเนินธุรกิจของตนเอง ท้องถิ่น และระดับชาติ เมื่อบุคคลได้รับการส่งเสริมด้านทักษะการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น มีโอกาสในการฝึกฝนอย่างเสรี มีความมั่นใจ และสามารถดำเนินงานต่อไปได้ โดยผู้ประกอบการจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการหาโอกาส ทางกิจการใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และจำเป็นต้องมีความอดทน มุ่งมั่น กล้าตัดสินใจ และกล้าเสี่ยงในการที่จะนำความคิดสร้างสรรค์ ใหม่ๆ ของตนเองนั้นมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์อีกด้วย ต้องเป็นผู้ริเริ่ม และยินดีที่ได้รับความเสี่ยงในการลงทุน ประกอบกิจการ โดยรวบรวมผสมผสานปัจจัยการผลิตทั้งหลายเข้าด้วยกัน นำสติปัญญา ประสิทธิภาพ และวิทยาการด้านการผลิต การจัดการที่เหมาะสมจัดการให้เกิดการผลิตสินค้า หรือการจำหน่ายหรือการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นบุคคล ที่ทำหน้าที่ในการใช้โอกาสที่มีอยู่ในตลาดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหาและนำเอาทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการ คือผู้ที่แบกรับความเสี่ยงในระหว่างการแสวงหาโอกาสและเกิดความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม นอกจากนั้นผู้ประกอบการ ยังทำหน้าที่ในการบริหารกิจกรรมของตนเองรวมถึงการบริหารงานประจำ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ (Successful Entrepreneur)

จากการศึกษาพบว่าเฉลี่ยแล้วผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงกว่าคนทั่วไป ซึ่งแรงผลักดันเกิดจาก ความต้องการความสำเร็จ ตลอดจนการเริ่มกิจการของตนเองถือเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ (Zarefard, 2017; Hisrich, 1990) ลักษณะการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จได้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านลักษณะโดย 1. ด้านความรู้ คือ 1.1) ความรู้ด้านการเงิน 1.2) ความรู้ด้านการลงทุน 1.3) แผนธุรกิจ 2. ด้านทักษะ ประกอบด้วย 2.1) ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) คือ การคิดที่พยายาม คลี่คลายปัญหาระหว่างสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับสภาพความต้องการของบุคคลโดยตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมมา ช่วยในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ที่เสี่ยง และการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) คือการกระบวนกรคิดในรูปแบบใหม่ ๆ ความสามารถในการรับรู้ความคิดใหม่ๆ จากทักษะและกระบวนกรคิดแบบต่าง ที่มีประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก ออกมาเป็น รูปธรรม และสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ และ 2.2) ทักษะทางการสื่อสารโดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว 3. ด้านลักษณะ ประกอบด้วย 3.1) ความมั่นใจในตนเอง 3.2) ความกล้าเสี่ยง 3.3) ความมีวินัย 3.4) มีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

องค์ประกอบหลักของความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนใหญ่มีข้อกำหนดสำคัญเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสอดคล้องกับแนวทางของมาตรฐาน ISO 26000 ซึ่งเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศที่กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility) แก่องค์กรทุกประเภททั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและในประเทศกำลังพัฒนา ในการสนองตอบความต้องการของสังคมที่ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับการประกอบการที่มีรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Organizational Governance) หมายถึง การคำนึงถึงความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม ความสำเร็จของผู้มีส่วนได้เสีย การเคารพต่อหลักนิติธรรม
2. การคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน (Human rights) หมายถึง การคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดยสิทธิดังกล่าวควรครอบคลุมถึงสิทธิความเป็นพลเมือง สิทธิทางการเมืองสิทธิ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศด้วย โดยองค์กรธุรกิจควรดำเนินนโยบายและกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวไม่มีทางเลือกปฏิบัติในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา อายุ เพศ หรือความคิดเห็นทางการเมือง
3. การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labor Practices) หมายถึง การคำนึงถึงการปฏิบัติต่อผู้ใช้แรงงานอย่างเป็นธรรม การคำนึงถึงการจ้างงาน และความสัมพันธ์การจ้างงาน สภาพการทำงาน และการคุ้มครองทางสังคม ความปลอดภัยในการทำงาน การพัฒนา บุคลากรและการฝึกอบรมในสถานที่ปฏิบัติงาน
4. สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง การคำนึงถึงการป้องกันมลพิษ การใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
5. การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) หมายถึง การคำนึงถึงการแสดงออกขององค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีการแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อด้านสังคมในห่วงโซ่มูลค่า และการเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน
6. การใส่ใจผู้บริโภค (Consumer Issues) หมายถึง การคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค การบริโภคอย่างยั่งยืน การให้บริการ การสนับสนุน และการยุติข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งแก่ผู้บริโภค การปกป้องข้อมูล และความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค การเข้าถึงบริการที่จำเป็นการให้ความรู้ และการสร้างความตระหนัก
7. การมีส่วนร่วม และการพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development) ประกอบด้วย การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ชุมชน การศึกษา และวัฒนธรรม การสร้าง การจ้างงาน และการพัฒนาทักษะการพัฒนา และการเข้าถึงเทคโนโลยี การสร้างความมั่งคั่ง และรายได้ สุขภาพ การลงทุนด้านสังคม

สมรรถนะผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Competency)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของ Gustavo (2019) และ Rubene (2021) พบว่าสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่เชื่อว่าเป็น สอดคล้องกับ (Birnaz, 2019) กล่าวถึงสมรรถนะของผู้ประกอบการดังนี้ 1. ด้านทักษะและความสามารถที่บุคคลมี และสามารถรับและปรับปรุงเพื่อเป็นเชิงรุกและเพื่อแสดงความคิดริเริ่ม 2. ด้านคุณลักษณะ หมายถึงถึงลักษณะสำคัญที่ควรมีในบุคคลเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการใหม่ ยกตัวอย่างเช่น ความสามารถทางสังคม การจัดการ และการสร้างเครือข่าย 3. ด้านทัศนคติที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อจัดระเบียบและจัดการธุรกิจร่วมกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ตลอดจน (Arunphu, 2014) กล่าวถึงผู้ประกอบการ จะต้องมีความสมรรถนะที่จำเป็นทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านแรงจูงใจ (Motive) ด้านคุณลักษณะเฉพาะ (Relevant Trait Aspect) ด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept) ด้านความรู้ (Knowledge) และ ด้านทักษะ (Skill Aspect) จึงจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการและสมรรถนะของผู้ประกอบการที่นักการศึกษาแต่ละท่าน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการแต่ละด้านดังตาราง

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการ

นักการศึกษา/สมรรถนะผู้ประกอบการ	แรงจูงใจ (Motive)	ลักษณะ (Habits)	อัตมโนทัศน์ (Self-concept)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)
Hisrich (1990)		√		√	√
Arunphu (2014)	√	√	√	√	√
Bacigalupo (2016)				√	√
Suroso (2017)	√	√		√	√
Vashararangsi (2017)	√	√	√	√	√
Kabir (2017)				√	√
Gustavo (2019)		√		√	√
Mamun (2019)		√		√	
Rubene. (2021)				√	√

จากตารางพบว่านักการศึกษาส่วนใหญ่กล่าวถึงสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ (knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ ด้านทักษะ (skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านลักษณะ (Trait, habits) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียน หรือสิ่งที่นักเรียนเชื่อว่าตนเองเป็น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการแต่ละด้านดังตาราง 2 – 4

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์สมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการ (ด้านความรู้ (Knowledge))

นักการศึกษา/สมรรถนะผู้ประกอบการ	รู้เรื่องเงิน	รู้เรื่องการลงทุน	เศรษฐกิจ	แผนธุรกิจ ของตน	การบริการ ลูกค้า
Hisrich (1990)	√	√			√
Arunphu (2014).	√	√		√	
Bacigalupo (2016)	√		√	√	
Gustavo. (2019)	√	√			√
Mamun (2019)				√	
Rubene. (2021)	√		√		

ตาราง 3 ตารางวิเคราะห์สมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการ (ด้านทักษะ (Skill))

นักการศึกษา/สมรรถนะ ผู้ประกอบการ	ด้านการตัดสินใจ	ด้านการสื่อสาร	ด้านการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	ด้านการคิด
Vasharangsri (2017)		✓		✓
Arunphu (2014)	✓	✓	✓	
Bacigalupo (2106)			✓	
Rubene. (2021)		✓	✓	✓
Kabir (2017)				✓
Prats (2020)		✓	✓	

ตาราง 4 ตารางวิเคราะห์สมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการ
(ด้านลักษณะ (Habits & Self – Concept))

นักการศึกษา/สมรรถนะ ผู้ประกอบการ	ความมั่นใจใน ตนเอง	ความกล้าเสี่ยง	ความมีวินัย	ความมีคุณธรรม จริยธรรม
Hisrich (1990)	✓		✓	✓
Arunphu (2014)			✓	✓
Bacigalupo (2016)	✓	✓	✓	✓
Kabir (2017)		✓	✓	
Gustavo. (2019)	✓	✓		
Rubene. (2021)	✓			

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะผู้ประกอบการ คือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงานนั้น ๆ โดยสมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการแยกได้เป็น 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา การค้นคว้าหรือจากประสบการณ์ เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ ประกอบด้วย 1.1) ความรู้ด้านการเงิน 1.2) ความรู้ด้านการลงทุน 1.3) แผนธุรกิจ

2. ด้านทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

2.1 ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่

2.1.1 การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) คือ การคิดที่พยายามคลี่คลายปัญหาหรือสภาวะจริงที่เกิดขึ้นกับสภาพความต้องการของบุคคลโดยตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ที่เสี่ยง

2.1.2 การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) คือการกระบวนกรคิดในรูปแบบใหม่ ๆ ความสามารถในการรับรู้ความคิดใหม่ๆ จากทักษะและกระบวนกรคิดแบบต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก ออกมาเป็นรูปธรรม และสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

2.2 ทักษะทางการสื่อสาร คือความสามารถในการสื่อสารข้อความ การติดต่อสื่อสารมีอยู่ตลอดเวลาอาจกระทำด้วยวาจา และลายลักษณ์อักษร โดยทักษะที่เกิดขึ้นได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว

3. ด้านลักษณะ (Trait, Habits) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียน หรือสิ่งที่นักเรียน เชื่อว่าตนเองเป็น ประกอบด้วย 1) ความมั่นใจในตนเอง 2) ความกล้าเสี่ยง 3) มีวินัย และ 4) มีความรับผิดชอบต่องาน

การศึกษาคความหมายของผู้ประกอบการ คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ และสมรรถนะของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่พึงประสงค์ที่อยู่ภายในตัว 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และด้านคุณลักษณะ ซึ่งคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ ดังนั้นสมรรถนะผู้ประกอบการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ควรส่งเสริมให้เกิดกับผู้เรียน เพราะคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคคล โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้มีความรู้ วิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับ มีความชำนาญการในด้านธุรกิจ หรือด้านการสอนผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน ที่ประสบความสำเร็จอย่างน้อย 5 ปี หรือเป็นผู้เขียนหนังสือ/ ตำรา/ บทความ/ วิจัยที่มีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับ เรื่องผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่องาน

2.2 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญในด้านธุรกิจหรือด้านการสอนผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่องาน จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยมีประเด็นคำถามอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับ 1) ความหมาย ของผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน 2) องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) 3) องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องานด้านทักษะ (Skill Aspect) และ 4) องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องานด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect)

2.3 สังเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และเรียบเรียงให้เป็นระบบ และทำเป็นข้อสรุป นำเสนอข้อมูล ในรูปของตารางบรรยายข้อมูลเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

2.4 นำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน จากการสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-depth Interview) มาสร้างเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า สมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการแยกได้ เป็น 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา การค้นคว้าหรือจากประสบการณ์เฉพาะในเรื่อง ที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ ประกอบด้วย

- 1.1) ความรู้ด้านการเงิน
- 1.2) ความรู้ด้านการลงทุน
- 1.3) แผนธุรกิจ

2. ด้านทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

2.1 ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่

2.1.1 การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) คือ การคิด ที่พยายามคลี่คลายปัญหาระหว่างสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับสภาพความต้องการของบุคคลโดยตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ที่เสี่ยง

2.1.2 การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) คือการกระบวนกรคิดในรูปแบบใหม่ ๆ ความสามารถในการรับรู้ความคิดใหม่ๆ จากทักษะและกระบวนกรคิดแบบต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก ออกมาเป็นรูปธรรม และสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

2.2 ทักษะทางการสื่อสาร คือความสามารถในการสื่อสารข้อความ การติดต่อสื่อสารมีอยู่ตลอดเวลาอาจกระทำ ด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร โดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว

3. ด้านลักษณะ (Trait, Habits) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียน หรือสิ่งทีนักเรียนเชื่อว่าตนเองเป็น ประกอบด้วย 1) ความมั่นใจในตนเอง 2) ความกล้าเสี่ยง 3) มีวินัย และ 4) มีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญในด้านธุรกิจหรือด้านการสอนผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นผู้มีผลงานวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับ มีความชำนาญการในด้านธุรกิจ หรือด้านการสอนผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ประสบความสำเร็จอย่างน้อย 5 ปี หรือเป็นผู้เขียนหนังสือ/ ตำรา/ บทความ/ วิจัยที่มีผลงาน ตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะ ผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยเข้าสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตามวันและเวลาดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 10.00- 11.05 น.

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 14.00- 15.30 น.

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 13.00 -14.25 น.

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9.00 – 10.15 น.

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 10.00- 11.05 น.

โดยผู้เชี่ยวชาญให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ทักษะการเป็นผู้ประกอบการถือเป็นทักษะสำคัญในปัจจุบัน การฝึกให้มีทักษะผู้ประกอบการในตัวนักเรียนระดับ

มัธยมจึงเป็นประโยชน์อย่างมาก แต่นักเรียนวัยนี้บางกลุ่มอาจมุ่งสนใจอาชีพอื่น เช่น วิศวะ แพทย์ หรืองานราชการ ฯ ดังนั้น ควรเป็นวิชาเลือกให้กลุ่มนักเรียนสนใจทางด้านการเป็นผู้ประกอบการจะช่วยส่งเสริมได้มากยิ่งขึ้น” (Chumnanna, จากการ สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564)

“สมรรถนะผู้ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยด้านคุณลักษณะในเรื่องของความอดทนเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ควรฝึกให้ในตัวนักเรียน และเรื่องการตลาดออนไลน์สำคัญมากในตอนนี้” (Sumaree, จากการสัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2564)

“การส่งเสริมในเรื่องของผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความน่าสนใจมาก เพราะเป็นตัวแปรที่สะท้อนจริยธรรมของผู้ประกอบการไปในตัว” (Jantra, จากการสัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“ผู้ประกอบการควรเป็นผู้มีความสามารถรับความเสี่ยง และตัดสินใจในภาวะความเสี่ยงได้ ควรเป็นผู้แสวงหาโอกาสทางธุรกิจ เพื่อให้ได้ผลกำไร โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ” (Moudsong, จากการสัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2564)

“การสอนทักษะธุรกิจตั้งแต่ระดับมัธยม เป็นทักษะที่จำเป็นที่ต้องปูพื้นฐานในเรื่องบทบาทของการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น เพื่อให้เด็กสามารถนำความรู้มาต่อยอดได้” (Moudsong, จากการสัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2564)

“ธุรกิจที่มีในประเทศมีเกิดขึ้นมากในปัจจุบันมีความเหมือนคือมุ่งต้องการผลกำไร แต่ธุรกิจที่สร้างความแตกต่างได้คือธุรกิจที่มุ่งทำให้เกิดคุณภาพ และคิดถึงสังคมโดยภาพรวมเป็นหลัก” (Jearajit, จากการสัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2564)

“ความคิดเชิงบวก และการมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ถือเป็นทักษะสำคัญที่ควรเพิ่มและให้มีในผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม” (Jearajit, จากการสัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2564)

แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5
1.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับนิยามของสมรรถนะ ผู้ประกอบการที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคม	เห็นด้วย กับคำนิยาม สมรรถนะผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ว่าหมายถึง คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ที่อยู่ภายในตัว บุคคลไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะ ความสามารถ และ ทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติ งานตามตำแหน่งงาน นั้น ๆ โดยสมรรถนะของการเป็น ผู้ประกอบการแยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านลักษณะ (Trait, Habits)	เห็นด้วย กับคำนิยาม สมรรถนะผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะเป็นตัวแปรที่สะท้อน จริยธรรมของผู้ประกอบ การไปในตัวและเห็นด้วย กับสมรรถนะของการเป็น ผู้ประกอบการแยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านลักษณะ (Trait, Habits)	กล่าวถึงนิยามของ สมรรถนะ ผู้ประกอบการที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคมว่า คือ ความสามารถในการจัดตั้ง ธุรกิจสามารถรับความเสี่ยงได้ แสวงหาโอกาสทางธุรกิจ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้ ผลกำไร โดยคำนึงถึงสิ่ง แวดล้อม และเห็นด้วยกับ สมรรถนะของการเป็นผู้ ประกอบการแยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านลักษณะ (Trait, Habits)	เห็นด้วย กับคำนิยาม สมรรถนะผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเห็นด้วยกับสมรรถนะ ของการเป็นผู้ประกอบการ แยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านลักษณะ (Trait, Habits)	เห็นด้วย กับคำนิยาม สมรรถนะผู้ประกอบการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเห็นด้วยกับสมรรถนะ ของการเป็นผู้ประกอบการ แยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านลักษณะ (Trait, Habits)

ตาราง 5 แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม	- ด้านความรู้(Knowledge) เห็นด้วยกับนิยามด้านความรู้ - ด้านทักษะ (Skill) 1. ให้นิยามคำศัพท์ของการคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น 2. เพิ่มทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ - ด้านลักษณะ (Trait, Habits) 1. ไม่มีนิยามของคำว่า “อดทน” 2. นิยามของความรับผิดชอบต่อสังคมไม่เป็นรูปธรรม ควรเพิ่มคุณลักษณะที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมลงไปในด้านคุณลักษณะให้ชัดเจน	- ด้านความรู้(Knowledge) เห็นด้วยกับนิยามด้านความรู้ - ด้านทักษะ (Skill) เห็นด้วยกับคำนิยามด้านทักษะ - ด้านลักษณะ (Trait, Habits) เพิ่มเรื่องความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (เพราะจากรายงานพบว่าเด็กขาดแรงบันดาลใจในการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ครอบครัวมีธุรกิจอยู่แล้วจึงจะสนใจเรื่องการเป็นผู้ประกอบการ)	ด้านความรู้(Knowledge) - ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร (เศรษฐศาสตร์) - แนวโน้มการบริโภค - นโยบายภาครัฐ - หลักการหรือแนวทางการประกอบการ - ด้านทักษะ (Skill) คิดสร้างสรรค์ คิดนวัตกรรม (หาช่องทางหรือหาโอกาสจาก 0 หรือ ต่อยอดก็ได้) และการตัดสินใจในภาวะความเสี่ยง การวิเคราะห์, การคิดเชิงระบบ การทำงานเชิงรุก - ด้านลักษณะ (Trait, Habits) ภาวะผู้นำ กล้าเสี่ยง กล้าแข่งขัน มีภูมิคุ้มกัน เป้าหมายชัดเจน รับผิดชอบต่อสังคม	- ด้านความรู้(Knowledge) เพิ่มความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) - ด้านทักษะ (Skill) เพิ่มทักษะเรื่องการคิดเชิงบวก (positive thinking) - ด้านลักษณะ (Trait, Habits) 1. เพิ่มเรื่อง “ความอดทน” 2. บุคลิกภาพ (เช่นความอ่อนน้อม, ความยืดหยุ่น)	- ด้านความรู้(Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการเบื้องต้น - ด้านทักษะ (Skill) เห็นด้วยกับคำนิยามด้านทักษะ - ด้านลักษณะ (Trait, Habits) เห็นด้วยกับนิยามด้านลักษณะ แต่ให้นิยามให้ชี้เฉพาะเจาะจงถึงการเป็นผู้ประกอบการ

3. ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และเรียบเรียงให้เป็นระบบ และทำเป็นข้อสรุป นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางบรรยายข้อมูลเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านดังตาราง 6

ตาราง 6 องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบแนวคิดการวิจัย	องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ
1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) คือ สิ่งที่ได้มาจากการศึกษา การค้นคว้าหรือจากประสบการณ์เฉพาะในเรื่องที่ต้อง รู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 1.1) ความรู้ด้านการเงิน 1.2) ความรู้ด้านการลงทุน 1.3) ความรู้ด้านแผนธุรกิจ	1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) คือ สิ่งที่ได้มาจากการศึกษาการค้นคว้าหรือจากประสบการณ์เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1.1) ความสำคัญของผู้ประกอบการ 1.2) หน้าที่ของผู้ประกอบการ 1.3) การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ
2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2.1) ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่ 2.1.1) การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 2.1.2) การคิดสร้างสรรค์ 2.2) ทักษะทางการสื่อสาร	2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1. ทักษะการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 3. ทักษะทางการสื่อสาร (Communication)
3.ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect)คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนซึ่งแสดงออกถึงความมั่นใจในตนเอง ความมีวินัย ซื่อสัตย์ กล้าตัดสินใจ 3.1) ความมั่นใจในตนเอง 3.2) ความมีวินัย 3.3) ซื่อสัตย์ 3.4) กล้าตัดสินใจ	3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียน หรือสิ่งที่นักเรียนเชื่อว่าตนเองเป็น ประกอบด้วย 3.1) ความมั่นใจในตนเอง 3.2) ความกล้าเสี่ยง 3.3) ความมีวินัย 3.4) ความอดทน

จากตาราง 6 พบว่าองค์ประกอบของสมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการแบ่งได้เป็น 3 ด้านได้แก่ 1.ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) โดย 1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) ประกอบด้วย 1.1 ความรู้เรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ 1.2 หน้าที่ของผู้ประกอบการ 1.3 การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) ประกอบด้วย 2.1) ทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 2.2) ทักษะทางการสื่อสาร 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) ประกอบด้วย 3.1) ความมั่นใจในตนเอง 3.2) ความกล้าเสี่ยง 3.3) ความมีวินัย 3.4) ความอดทน 3.5) มีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. นำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์สมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debt Interview) มาสร้างเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และหาคุณภาพโดยพิจารณาหาความตรง (Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 โดยนิยามความหมายขององค์ประกอบได้ดังนี้

ผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึงบุคคลที่มีความอดทน มุ่งมั่นกล้าตัดสินใจ บุคคลที่มีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำกิจการใด ๆ เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น มีความสามารถด้านการสื่อสาร มีความสามารถเผชิญกับความเสี่ยงในการริเริ่มที่จะนำความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ไปสู่ความสำเร็จ ประกอบกิจการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงานนั้นๆ โดยสมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการแยกได้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) ด้านทักษะ (Skill Aspect) ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) โดย

1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาการค้นคว้าหรือจากประสบการณ์เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1) ความรู้เรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ 2) หน้าที่ของผู้ประกอบการ 3) การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ

2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) คือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

2.1. การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) คือ ความสามารถในการคิดที่พยายามคลี่คลายปัญหาระหว่างสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับสภาพความต้องการของบุคคลโดยตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการแก้ปัญหาทางธุรกิจ ในสถานการณ์ที่เสี่ยง

2.2 การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) คือความสามารถในการคิดริเริ่มรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก มองเห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจ ขึ้นมา สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

2.3 ทักษะทางการสื่อสาร คือ ความสามารถในการรับ และส่งสารทางธุรกิจ โดยการติดต่ออาจกระทำด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร โดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานความรู้ และสามารถปฏิบัติอย่างคล่องแคล่วว่องไว

3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียนหรือสิ่งที่นักเรียนเชื่อว่าตนเองเป็น ประกอบด้วย

3.1 ความมั่นใจในตนเอง คือ การแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถหรือศักยภาพในการรับมือกับความท้าทายสภาพแวดล้อมทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยทัศนคติที่เชื่อมั่น

3.2 ความกล้าเสี่ยง คือ การแสดงออกถึงความสามารถในตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ทางธุรกิจที่ไม่แน่นอน และสามารถใช้ความพยายามควบคุมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

3.3 ความมีวินัย คือ การแสดงออกถึงการเคารพต่อระเบียบ รู้ถึงสิทธิของตน และการเคารพผู้อื่น ปฏิบัติตามเงื่อนไขทางธุรกิจที่กำหนดไว้ได้

3.4 ความอดทน คือ การแสดงออกถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนไม่พอใจ หรือปัญหาทางธุรกิจที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่กลัวการล้มเหลว หากครั้งแรกไม่สำเร็จก็ไม่ละความพยายาม ไม่ท้อถอย

3.5 ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การแสดงออกถึงการประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อลูกค้า เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม โดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบของสมรรถนะของการเป็นผู้ประกอบการแบ่งได้เป็น 3 ด้านได้แก่ 1.ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) โดย

1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) ประกอบด้วย ความรู้เรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ หน้าที่ของผู้ประกอบการ การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ

2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) ประกอบด้วย ทักษะทางการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making), การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และ ทักษะทางการสื่อสาร

3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) ประกอบด้วย ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความวินัย ความอดทน และมีความรับผิดชอบต่องาน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่องาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบไปด้วย 3 ด้านได้แก่ 1.ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) มีความสอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (Ministry of Education Thailand, 2018) ดังนี้

ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) คือสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา การค้นคว้าหรือจากประสบการณ์เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1.1 ความรู้เรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ 1.2 หน้าที่ของผู้ประกอบการ 1.3 การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวางแผนดำเนินงาน มีเจตคติที่ดี มีความรอบคอบในการตัดสินใจ พร้อมตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับคำกล่าวของ (Srivarom, 2019) ว่าความรู้ช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการพัฒนาองค์การให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยลดขั้นตอนการทำงาน การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันสูงสุด

ด้านทักษะ (Skill Aspect) คือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1. การคิดแก้ปัญหา และการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) คือ ความสามารถในการคิดที่พยายามคลี่คลายปัญหา ระหว่างสภาพจริงที่เกิดขึ้นกับสภาพความต้องการของบุคคลโดยตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการแก้ปัญหาทางธุรกิจ ในสถานการณ์ที่เสี่ยง เนื่องมาจากการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพราะการตัดสินใจทางธุรกิจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง หากผู้บริหารหรือผู้ประกอบการไม่มีเทคนิคหรือวิธีการในการตัดสินใจ ก็จะมีผลอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจได้ (Prawatrungruang, 2014) 2. การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) คือความสามารถในการคิดริเริ่มรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก มองเห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจ ขึ้นมา สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ เนื่องจาก ความคิดสร้างสรรค์เป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เศรษฐกิจยุคใหม่ที่เน้นการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยความคิดสร้างสรรค์ ในฐานะที่เป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ โดยเฉพาะการประกอบธุรกิจที่จำเป็นต้องสร้างความแตกต่าง และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทั่วถึง ซึ่งผู้ประกอบการเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินธุรกิจในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น และสามารถต่อยอดด้วยความคิด และนวัตกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (Tanhakorn, 2018) 3. ทักษะทางการสื่อสาร คือ ความสามารถในการรับ และส่งสารทางธุรกิจโดยการติดต่ออาจกระทำด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษร โดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานความรู้ และสามารถปฏิบัติอย่างคล่องแคล่วว่องไว เนื่องมาจากการสื่อสารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์เปรียบเสมือนลมหายใจและเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นตัวกำหนดและส่งผลให้การดำรงชีวิตของมนุษย์เกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับคำกล่าวของ (Stawetin, 2021)

ว่าการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญของกระบวนการสังคม ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมาก และประกอบด้วยคนจำนวนมากขึ้นเท่าใด การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและสังคม จะนำมาซึ่งความสลับซับซ้อน หรือความสับสนต่าง ๆ จนอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและไม่แน่ใจแก่สมาชิกของสังคม จึงต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหา

ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักเรียน หรือสิ่งที่นักเรียนเชื่อว่าตนเองเป็น ประกอบด้วย 1. ความมั่นใจในตนเอง คือ การแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ว่ามีความสามารถหรือศักยภาพในการรับมือกับความท้าทายสภาพแวดล้อมทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยทัศนคติที่เชื่อมั่น เนื่องจากความมั่นใจในตนเองเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาไปสู่ความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น พัฒนาการทางสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดอย่าง มีเหตุผล ความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างเหมาะสม การยอมรับประสบการณ์และการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆที่เกิดขึ้น การเป็นผู้มุ่งอนาคตมากกว่าอดีต เป็นต้น ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ควรเสริมสร้างให้มีในตัวเด็กที่อยู่ร่วมกันในสังคม (Kiatkun, 2021) 2. ความกล้าเสี่ยง คือ การแสดงออกถึงความสามารถในตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ทางธุรกิจที่ไม่แน่นอน และสามารถใช้ความพยายามควบคุมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการเชื่อมั่น เนื่องจากผู้ประกอบการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการความเสี่ยงและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยง ศึกษาและทำความเข้าใจในปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และติดตามดูแลการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ในแต่ละประเภทของความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนพร้อมทั้งการสื่อสาร แผนกลยุทธ์การจัดการ ความเสี่ยงขององค์กรไปยังทุกหน่วยงานในองค์กร เพื่อให้มีทิศทางในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหากกิจการสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบจะนำไปสู่ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจได้ในที่สุด (Phuanpoh, 2019) 3. ความมีวินัย คือ การแสดงออกถึงการเคารพต่อระเบียบ รู้ถึงสิทธิของตน และการเคารพผู้อื่น ปฏิบัติตามเงื่อนไขทางธุรกิจที่กำหนดไว้อย่างเชื่อมั่น สอดคล้องกับคำกล่าวของ (Srisa-Ard, 2012) กล่าวว่า วินัยในตนเอง (Self-Discipline) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก การมีวินัยในตนเองนอกจากจะส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จ ในการดำรงชีวิตได้รับการยอมรับนับถือ ชื่นชม จากบุคคลอื่น ๆ ที่รู้จักแล้ว ยังส่งผลให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ มีความสงบสุขเจริญก้าวหน้า เป็นสังคมที่มีคุณภาพ ดังนั้นความสามารถในการจูงใจตนเองให้มีความเพียรพยายามไม่ย่อท้อจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายก็คือ ความมีวินัยในตนเอง 4. ความอดทน คือ การแสดงออกถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนไม่พอใจหรือปัญหาทางธุรกิจ ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่กลัวการล้มเหลว หากครั้งแรกไม่สำเร็จก็ไม่ละความพยายาม ไม่ท้อถอย เชื้อมั่น สอดคล้องกับคำกล่าวของ (Sorasermsombat, 2017) ว่าบุคคลที่มีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการจะมีระดับความอดทนต่อภาวะคลุมเครือ สูงกว่าบุคคลที่ไม่มีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการ อาจกล่าวได้ว่า ความอดทนต่อภาวะคลุมเครือเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการแตกต่างจากบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ 5. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การแสดงออกถึงการประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อลูกค้า เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม โดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสและยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเชื่อมั่น เนื่องจากการส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยพัฒนาทั้งสังคมและองค์กรช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัท มีวิธีการประเมินฯ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าและองค์กรซึ่งอาจช่วยยอดขายได้ทางอ้อมอีกด้วย (Eua-Arporn, 2017) โดยจะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เอื้อให้ภาพลักษณ์ทางสังคมขององค์กรดีขึ้น ตลอดจนใช้ทุนและเงินน้อยกว่าการทำแผนโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพราะสามารถดึงดูดลูกค้าและไม่ใช้ลูกค้าเข้ามาร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมได้ด้วย ในแง่ของประโยชน์ทางตรงที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ของการทำกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ พนักงานเกิดความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กร ขณะเดียวกันก็สามารถดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพให้เข้ามาทำงานกับองค์กรได้และยังทำให้องค์กรสามารถสร้างรายได้และส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น เพราะแนวโน้มลูกค้าที่ให้ความสำคัญกับการซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนประโยชน์ที่เป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้คือทำให้ลูกค้าเกิดความภักดีต่อตราสินค้าโดยการทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกับการทำการตลาด

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญในยุคปัจจุบัน ที่ควรเสริมสร้างตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่ 1.ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) 2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) 3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) ดังนั้นจึงขอเสนอแนะให้พัฒนาผู้เรียนแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge Aspect) ส่งเสริมความรู้ในเรื่องความสำคัญของผู้ประกอบการ หน้าที่ของผู้ประกอบการ และการวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ
2. ด้านทักษะ (Skill Aspect) ส่งเสริมทักษะทางการคิด ซึ่งได้แก่ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ตลอดจนทักษะทางการสื่อสาร
3. ด้านลักษณะ (Relevant Trait Aspect) โดยส่งเสริมในเรื่อง ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความมีวินัย ความอดทน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาตัวบ่งชี้องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินสมรรถนะผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

เอกสารอ้างอิง

- Arunphu, S. (2014). The study of desirable competencies of successful entrepreneurs in service business of counter service company limited. *Panyapiwat Journal*, 5(2), 90-102
- Bangmo, S. (2010). *Entrepreneurship*. Bangkok: SK Books Publishing House.
- Bendig, M., Unterberg, M., & Sarpong, B. (2012). *Overview of the Microcredit Sector in the European Union for the Period 2010–2011*. Brussels: European Microfinance Network.
- Birnaz, O. N. a. N. (2019). *Model of Forming Mathematical Notional-terminological Apparatus in Elementally school Children*. Moldova: Russia & Free International University of Moldova.
- Bacigalupo, M. (2106). *The Entrepreneurship Competence Framework*. Retrieved from file:///C:/Users/Win10x64Bit/Downloads/lfn27939enn%20(2).pdf
- Eager, B., Grant, S., & Maritz, A. (2017). Time-orientation as a Precursor to Coping Responses in Entrepreneurs. *International Journal of Organizational Innovation*, 10(2), 6-12.
- Eua-Arpon, W. (2017). *DNA CSR*. Bangkok: Fah Rattanamongkhon Publishing House.
- Department of Business Development. (2019). *Business registration December 2019*. Retrieved from https://www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469416833.
- Group, W. B. (2019). *Doing Business 2019 Training for Reform*. Retrieved from https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf.
- Gustavo, B. (2019). Entrepreneurial Competencies and Strategic Behavior: a Study of Micro Entrepreneurs in an Emerging Country. *Scholarly Journal*, 16(3), 255-272
- Holienka, M. (2014). Youth entrepreneurship in Slovakia: a GEM based perspective. *Comenius Management Review*, 8(2), 41-50.
- Hofer, A. R., & Delaney, A. (2010). *Good Practices in Local Youth Entrepreneurship Support*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/46457371>

- Hisrich, R. D. (1990). Entrepreneurship/intrapreneurship. *American Psychologist Journal*, 45(2), 209–222.
- Kabir, M. (2017). Entrepreneurial Competency As Determinant For Success Of Female Entrepreneurs In Nigeria. *Indonesian Journal of Business and Entrepreneurship*, 3(2). 143-151
- Kiatkun, J. (2021). *Self Confidence*. Retrieved from http://swis.acp.ac.th/html_edu/acp/temp_informed/1928.pdf
- Mamun, A. A. (2019). *Entrepreneurial knowledge, skills, competencies and performance A study of micro-enterprises in Kelantan, Malaysia*. Retrieved from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/APJIE-11-2018-0067/full/pdf>
- Ministry of Education Thailand (2018). *Basic Education Core Curriculum*. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1SjQZqQbmU52DP1ODySpOmVEcUzW-7xP7/view>.
- Office of the Education Council. (2018). *Entrepreneurship Education*. Retrieved from <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1575-file.pdf>.
- Phuanpoh, Y. (2019). Risk Management in Small and Medium Enterprises. *Journal of Management Science Review*, 1(1), 191-199
- Prats, J. (2020). *Three competencies every entrepreneur should develop*. Retrieved from <https://www.ideasforleaders.com/ideas/three-competencies-every-entrepreneur-should-develop>
- Prawatrungruang, S. (2017). Decision Making Techniques in Business. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 8(16), 152-159.
- Rubene, Z. (2021). Self-Assessment of the Entrepreneurial Competence of Teacher Education Students in the Remote Study Process. *Scholarly Journal*, 13(11), 1-14
- Suroso, A. (2017). Optimizing SMEs' Business Performance Through Human Capital. *European Research Studies Journal*, 20(4), 588-599.
- Sorasemsombat, P. (2017). Influence of Psychological Factors on Business Start-ups of Hotel Entrepreneurs in Thailand. *Journal of Management Science Chinghai Rajabhat University*, 12(2), 17-41.
- Srisa-Ard, B. (2012). Self-discipline and related research. *Journal of Education Measurement Mahasarakham University*, 17(1), 3-15.
- Srivarom, K. (2019). The Concept of Knowledge Management. *Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand*, 1(14), 41-50.
- Stawetin, L. (2021). *Public Relations Works and Reputation Building for Organization*. Retrieved from https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_11/pdf/aw27.pdf.
- Tanhakorn, T. (2018). Success Factors for Creative Entrepreneurs in the Creative Economy. *Veridian E Journal, Silpakorn University*, 11(1), 396-410.
- Vasharangsi, P. (2017). The Students Competencies and Attributes as Entrepreneurs in MBA Program in Benjamit Universities Consortium. *Journal of Humanities and Social Sciences Rajapruk University*, 3(2), 116-126
- Zarefard, M., & Cho, S. (2017). Relationship between Entrepreneurs' managerial Competencies and Innovative start-up intention in university student. *International Journal of Entrepreneurship*, 21(3), 1-19.